

Cinc escriptors i un autor

MANEL CASTAÑO

No es tracta, com pot semblar a primera vista, d'una antologia de contes russos. Aquesta és una ficció prèvia a què recorre Francesc Serés (nat a Saidí, a la Franja de Ponent, el 1972, i actualment resident a la Garrotxa) per oferir-nos vint-i-un relats seus de qualitat excepcional.

L'atribució de l'autoria a escriptors imaginaris (heterònims), esbossant-ne la personalitat amb dades biogràfiques, títols d'obres i judicis crítics del tot inventats, és un recurs molt productiu –el cas del poeta Fernando Pessoa és el més conegut– si va més enllà del joc superficial i capriciós. Serés inventa cinc narradors que formarien «part d'un dels molts corrents subterranis de la ficció russa dels darrers cent anys», però no per dur-nos a un territori fantàstic on es podria sentir menys constret per les convencions del nostre temps, sinó amb dos objectius ambiciosos i confessos: l'un és Rússia com a escenari i també com a tema, amb la

seva fascinant i dramàtica història; l'altre és la narrativa sense duplicitats ni autocontemplacions ni ironies post-modernes, una aposta pel retorn als temes universals. Hi trobem les històries d'amor impossibles o condemnades al fracàs d'Ola Yevguènieva, situades en època contemporània –la protagonista de *La casa de nines russa* sembla una heroïna de F. S. Fitzgerald–; Vera Abansèrev recrea la impotència i la resignació entre la gent que ha vist la seva vida arruïnada pels despropòsits del règim comunista; Vitali Kropotkin, amb notables dosis d'humor, elabora situacions kafkianes de l'època de la guerra freda –és impressionant, a *Qui els va parir!*, l'espia instal·lat de fa molt als Estats Units que dubta que la caiguda del mur de Berlín de què informen les notícies no sigui un muntatge–; Aleksandr Vòlkov narra els trastorns anímics causats pels dissenys despòtics d'una nova societat –*La guerra contra els voromians*, en clau de ficció

FRANCESC SERÉS
Contes russos
Quaderns Crema.
Barcelona, 2009.
224 pàgines.

CARLES MONGUÏLOD
Vint-i-cinc anys i un dia
Ara Llibres.
Barcelona, 2009.
332 pàgines.

L'audaç advocat gironí que ha defensat Maria Àngels Feliu, Javier Cercas o El Vaquilla demostra que el seu poder de convicció davant del tribunal també li permet elaborar una crònica amena i divertida de les experiències judicials.

CARLES SALA
El triomf d'en Polit Bonaveu
Editorial Cruïlla.
Barcelona, 2009.

El mestre gironí Carles Sala (1974) va obtenir amb aquesta obra el premi Vaixell de Vapor de literatura infantil. Tracta d'un home a qui proposen convertir-se en artista perquè canta molt bé a la dutxa.

científica, planteja una qüestió que ens és molt propera: la relació entre la identitat d'un poble i el territori on viu, i finalment hi ha les faules de Iosif Bergxenko, situades en un temps anterior a la revolució però que vehiculen conflictes propis de la condició humana. En *El darrer sopar de Serguei Aleksandr*, l'últim conte del llibre, una comunitat delmada per la pesta, davant la imminència de la mort, decideixen aplegar-se en una festa contínua, amenitzada per les històries d'un joglar, mentre es relaxen les convencions socials. De pesta o del que sigui, tots estem condemnats a morir tard o d'hora, ens ve a dir la faula, i al capdavall només queda la literatura per suportar l'existència. No la literatura d'experimentació i faramalla; no, com diu Serés, «la metaliteratura ni cap dels artefactes que han anat fent la viu-viu a aquesta banda del Mur i del segle passat», sinó una literatura, la que sí que serveix realment de consolació, que retrata personatges en un entorn concret i els posa en acció per donar-nos una lliçó moral, com la gran narrativa russa del segle XIX, com la de Serés.